

Odlike Kudsaa i Mesdžidul-aksoa

Od prvog momenta kada je izgrađen pa do današnjeg dana Mesdžidul-aksa slovi kao veliki centar za promicanje čistog monoteizma zbog koga su objavljene knjige i slati vjerovjesnici ljudima. Iz tog i drugih razloga koje ćemo navesti, ova džamija ima posebno mjesto u srcima vjernika, čija je ljubav prema Mesdžidul-aksau primarno vjerske prirode, a sekundarno i emotivne prirode.

U vjerodostojnim hadisima navedene su brojne odlike Kudsaa i Mesdžidul-aksoa, a mi ćemo navesti neke.

Mesdžidul-aksa je druga džamija koja je sagrađena na Zemlji

Ebu Zerr je upitao: "Allahov Poslaniče, koji je mesdžid prvi sagrađen na Zemlji?" "Mesdžidul-haram (u Meki)", odgovori on. "A koji je poslije njega?", upita Ebu Zerr. "Mesdžidul-aksa (u Jerusalemu)", reče Poslanik. "Koliko je vremena proteklo između gradnje ova dva hrama?", upitao je Ebu Zerr, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, odgovori: "Četrdeset godina." (Buhari i Muslim)

Posebna vrijednost obavljanja namaza u Mesdžidul-aksau

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Kada je Sulejman b. Davud sagrađio Kuds, zamolio je Allaha za troje: da njegova presuda odgovara presudi Uzvišenog Allaha, da mu podari vlast koju neće imati niko nakon njega i da se vrati čist od grijeha, kao na dan kada ga je majka rodila, svako onaj ko iskreno obavi namaz u Mesdžidi-aksau." Nakon toga Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Prvo dvoje je dobio, a nadam se da je dobio i treće." (Ibn Madža, sahih)

Ebu Zerr kaže: "U prisustvu Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, razgovarali smo o tome koja je džamija bolja: Poslanikova džamija ili džamija u Kudsau, pa je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: 'Namaz u ovoj mojoj džamiji bolji je od četiri namaza u njoj', tj. džamiji u Kusu." (Tahavi, Taberani i Hakim. Ovo je najispravniji hadis koji se prenosi u vezi s brojčanom vrijednošću namaza u Mesdžidul-aksau.) Prema ovom predanju, namaz u ovoj džamiji vrijedi kao dvije stotine pedeset namaza u nekoj drugoj džamiji mimo džamije u Meki i Medini.

Sa'd b. Ebu Vekkas rekao je: "Draže mi je klanjati dva rekata u Kubau nego posjetiti Bejtul-makdis (u Jerusalemu) dva puta. Kada bi ljudi znali kakva je nagrada u Kubau, žurno bi jahali k njemu." (Ibn Šebba, *Ahbarul-Medina*, 33/133; Hakim, 3/13. Hakim, Munziri, Zehebi, Ibn Hadžer i Ajni ovo predanje ocjenjuju autentičnim. Vidjeti: *Fethul-Bari*, 3/83; *Umdetul-kari*, 7/260; *Sahihut-tergib*, 2/48)

Dozvoljeno je putovati radi posjete ove džamije

Nije dozvoljeno poduzimati putovanje izričito radi određene džamije, osim tri džamije. Ebu Seid el-Hudri prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Sedla se ne pritežu osim radi posjete tri džamije: Svete džamije u Meki, daleke džamije El-Aksa u Kudsau i radi moje džamije (u Medini)."

(Buhari i Muslim)

Džamija El-Aksa i događaj Israa i Miradža

Svevišnji Gospodar kaže: "Uzvišen neka je Onaj Koji je u jednom času noći preveo Svoga roba iz Mesdžidul-harama u Mesdžidul-aksa, čiju smo okolicu blagoslovili..." (El-Isra, 1). Ovo putovanje iz Mesdžidul-harama u Daleki mesdžid u Kudsu zove se Isra, i to ukazuje na posebnu odliku toga mjesta. Naime, Sveznajući Allah bio je zadovoljan da Njegov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bude uzdignut svom Stvoritelju iz tog mjesta, a ne iz Meke, što ukazuje na posebnu važnost Mesdžidul-akaa.

Blagoslovljen je prostor oko Mesdžidul-akaa

Na ovu odliku aludira prethodno citirani ajet.

Kuds je prva kibla muslimana

Bera b. Azib kazuje: "Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, stigao u Medinu, Allahov šesnaest ili sedamnaest mjeseci klanjao je okrećući se prema Bejtul-makdisu, a priželjkivao je da mu bude naređeno da se okreće prema Kabi, pa je Uzvišeni Allah objavio: 'Vidimo Mi kako sa žudnjom bacaš pogled prema nebu, i Mi ćemo sigurno učiniti da se okrećeš prema strani koju ti želiš: okreni zato lice svoje prema Časnome hramu...' (El-Bekara, 144), i on se okrenuo prema Kabi. S Vjerovjesnikom, sallallahu alejhi ve sellem, klanjao je jedan čovjek koji je po obavljenom namazu izašao i naišao pokraj jedne grupe ensarija, koji su klanjali ikindija-namaz još uvijek okrenuti prema Bejtul-makdisu. On im je rekao da svjedoči da je maloprije klanjao zajedno s Allahovim Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, i da se Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, okrenuo u namazu prema Kabi, a za njim i narod, pa su se i oni okrenuli prema Kabi." (Buhari i Muslim)

Oslobađanje Kuds predznak je Sudnjeg dana

Avf b. Malik rekao je: "Za vrijeme Pohoda na Tebuk otišao sam kod Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, koji je bio u kožnom šatoru. Rekao mi je: 'Upamti šest predznaka Sudnjeg dana. To su: moja smrt, osvajanje Jerusalema, pomor koji će vas zadesiti poput ovčije kuge, toliko izobilje da će čovjek biti srdit ukoliko dobije stotinu dinara, neredi od kojih nijedna arapska kuća neće biti pošteđena, primirje između vas i Bizantinaca koje će biti iznevjereno te će na vas poći osamdeset zastava, a pod svakom zastavom bit će dvanaest hiljada ljudi.'" (Buhari)

U jednom slabom hadisu navodi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u vezi s Kudsom rekao: "Zemlja gdje će biti sabiranje i okupljanje ljudi (radi obračuna)" (Ibn Madža). Međutim, u hadisu koji bi mogao imati prolaznu ocjenu navodi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Šam je zemlja gdje će biti sabiranje i okupljanje ljudi" (Rib'i, Fedailus-Šam, 16-18). A Kuds, svakako, pripada blagoslovljenoj zemlji Šama.

Musa, alejhis-selam, tražio je da bude približen blagoslovljenoj zemlji

Ebu Hurejra prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Melek smrti je poslat Musau, alejhis-selam. Pošto mu dođe, Musa ga udari i on se vrati svome Gospodaru, rekavši: 'Poslao si me čovjeku koji ne želi smrt.' 'Vrati mu se', reče Allah, 'i reci mu neka stavi svoju šaku na leđa vola i da ce na svaku dlaku koju pokrije rukom dobiti još po jednu godinu života.' Musa upita: 'A šta nakon toga, Gospodaru?' 'Smrt', odgovorio je On. 'Pa neka onda bude odmah', kaza Musa i zamoli Allaha da ga približi blagoslovljenoj zemlji koliko na jedan dobačaj kamena, da tamo umre." Ebu Hurejre kazuje da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nakon toga rekao: "Da sam tamo, pokazao bih vam njegov mezar pored puta pod jednom pješčanom humkom." (Buhari)

Što se tiče Mesdžidul-akaa, ne postoji dokaz na osnovu kojeg bi se moglo kazati da je "treća sveta džamija", iako je ova fraza raširena među ljudima, posebno među Arapima. Ispravno je kazati da je Mesdžidul-aksa "treća odabrana džamija", jer je dozvoljeno putovati izričito radi obavljanja namaza u njoj.

Šejhul-islam Ibn Tejmijja kaže: "Na svijetu ne postoji harem izuzev ova dva harema (mekanskog i medinskog), a haremom se ne smatra ni Bejtul-makdis niti neki drugi mesdžid." (Medžmuu fetava, 26/117)

U drugom djelu Ibn Tejmijja kaže: "Haremom se ne smatra Mesdžidul-aksa niti neka druga džamija. Harem vrijedi isključivo za Meku i Medinu." (*Iktidaus-siratil-mustekim*, 2/346)

Šejh Ibn Usejmin kaže: "Na ovoj Zemlji postoje samo dva harema: Mekanski i Medinski. Bejtul-makdis ne smatra se haremom." (*Eš-Šerhul-mumtia*, 7/248)

Šejh Bekr Ebu Zejd kaže: "Budući da se Mesdžidul-aksa ne smatra haremom, neće se kazati treći harem." (*El-Menahil-lafzija*, str. 209)

Isto tako, nije ispravan hadis u kojem se dozvoljava itikaf u samo tri odabrane džamije. Hadiski eksperti kritički su se osvrtnali na to predanje.

Piše: **dr. Safet Kuduzović**

